

מדינת ישראל

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

הצעת תקציב
לשנת הכספים
2025

מוגשת לוועדת הכספים של הכנסת

2024 ירושלים
חשוון התשפ"ה
נובמבר

סעיף 10 לחוק יסוד מבקר המדינה קובע:

"תקציב משרד מבקר המדינה ייקבע לפי הצעת מבקר המדינה בידי ועדת הכספים של הכנסת, ויפורסם ביחד עם תקציב המדינה".

המחוקק קבע דרך זו לקביעת התקציב כדי לשמור על עצמאותו של משרד מבקר המדינה ועל אי-תלותו ברשות המבצעת.

מדינת ישראל
משרד מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

מתניהו אנגלמן
מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

מבוא להצעת התקציב לשנת 2025

הצעת תקציב משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור לשנת 2025 מוגשת בזאת לוועדת הכספים של הכנסת, והיא מבוססת על תקציב המשרד לשנת 2023 ועל תקציב שנת 2024 שאישרה ועדת הכספים ביום 20 בדצמבר 2022.

תקציב המשרד לשנת 2025 משקף את תוכנית העבודה המעודכנת של המשרד לשנה זו תוך התחשבות בריסון ההוצאה התקציבית בשל המשך מצב המלחמה שבו נמצאת מדינת ישראל בימים אלה, במימוש ייעוד המשרד לעת הזאת בהיבט של קיום ביקורת מערכתית, מקיפה ונוקבת על המלחמה ובטיפול בתלונות הציבור הרבות הנוגעות לה, בדגש על הטיפול בנפגעי המלחמה.

החזון

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור פועל לשם הגשמת ייעודו בחוק במקצועיות, ביעילות, באי-תלות ובשקיפות ארגונית, תוך חתירה למצוינות ולשיפור מתמיד, בהתבסס על הון אנושי איכותי וערכי.

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור עושה ביקורת בונה, אובייקטיבית ומכבדת המכוונת אל אתגרי העתיד, מגבירה את הנשיאה באחריות של הגופים המבוקרים, מטייבת את פעילותם ומקדמת את מילוי ייעודם ואת התועלת לציבור.

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור משמש גוף אובייקטיבי, מקצועי ונגיש לבירור תלונות המתקבלות מכל אדם לשם הבטחת זכויותיו ולמען קידום שירות ציבורי יעיל והוגן לחברה על כלל רבדיה.

יעדי-העל

הגברת מועילות ביקורת המדינה בהתאם ליעודה בחוק לשם שיפור וחיזוק של המערכת הציבורית ולתועלת הציבור; טיוב תהליכי ביקורת; הגברת תרומתה של נציבות תלונות הציבור להבטחת זכויות הפרט וקידום השירות במערכת הציבורית; טיוב ופיתוח עבודת נציבות תלונות הציבור; פיתוח והעצמת ההון האנושי ועידודו למציאות; חיזוק הממשקים עם גורמים מחוץ למשרד; חתירה לקדמה ארגונית ולהתייעלות.

עיקרי הפעילות בשנת 2024 - מלחמת "חרבות ברזל"

בשנה שחלפה, בהיותה שנת מלחמה, תוכנית הביקורת ותוכנית העבודה של המשרד עודכנו והותאמו לשם קיום הביקורת על אירועי שבעה באוקטובר 2023 ומלחמת "חרבות ברזל", ולשם הטיפול בתלונות הציבור, שעצימותן ומורכבותן גדלה לנוכח המלחמה. לצד העיסוק הרב בנושאי המלחמה המשיך המשרד להשלים את עבודת הביקורת בנושאים שנקבעו מראש וכן לטפל בתלונות הציבור בכלל התחומים. יחידות המשרד השקיעו את מרב המאמצים בביצוע הפעילות האמורה, ועובדי הביקורת ומבררי התלונות פעלו במסירות לילות כימים כדי לבצע מלאכה חשובה זו.

עם פרוץ המלחמה ובמהלך שנת 2024 סייר מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור עם צוותי הביקורת ובירור התלונות באזורי האסון בדרום ובצפון, במלונות המפונים, בבתי חולים, בעיריות וברשויות מקומיות, בבתי ספר, ביחידות המילואים ובקו התפר כדי להתרשם מקרוב מגודל האסון ומהפערים העולים מהשטח. כל זאת לשם גיבוש והכנה של תוכנית ביקורת מקיפה על המלחמה ולשם הכוונת הסיוע של נציבות תלונות הציבור לאוכלוסיות הרלוונטיות, לנפגעי המלחמה, למפונים ולחיילי המילואים.

לצערנו, מעת שהוחל בביצוע תוכנית ביקורת משמעותית זו חוונו חסמים משמעותיים בביצוע עבודת הביקורת. על אף החסמים הרבים ובמאמץ רב הצלחנו, בשיתוף עם מרב הגופים, לפרוץ את הדרך ולקיים את הביקורת. במהלך השנה האחרונה התקיימו פגישות בין מבקר המדינה ובין הרמטכ"ל וכן פגישות מעמיקות בין צוותים בכירים מהמשרד לצוותים בכירים בצה"ל. במסגרת הפגישות הללו הגענו לאחרונה לכלל הבנות בדבר מדרגיות הביקורת בהתאם למצב הלחימה ובדבר פורמט ביקורת מידתי שאינו פוגע בקשב של המפקדים והיחידות הלוחמות. אולם הדין של בג"ץ בעתירות אזרחיות, שאליהן הצטרפו צה"ל והשב"כ המיוצגים על ידי היועצת המשפטית לממשלה, עדיין מתקיים, ואנו עדיין מנועים, מתוקף צו ביניים, לקיים ביקורת בגופים אלה. אנו מקווים כי בימים הקרובים גם נושא זה יוסדר לנוכח ההבנות מול צה"ל והשב"כ. ראוי לציין כי הביקורת בנושאים

מסוימים תיפתח בהמשך, בהתאם להתפתחויות המלחמה.

להלן נושאי הביקורת על המלחמה שבהם עוסק משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור:

התחום המדיני

1. תפקוד הקבינט המדיני-ביטחוני
2. תפקוד הקבינט החברתי-כלכלי
3. ניהול מטות החירום האזרחיים על ידי הממשלה עם פרוץ מלחמת חרבות ברזל
4. תפיסת הביטחון הלאומי והשפעתה על תהליכים מרכזיים בדרג המדיני ובצה"ל
5. ההסברה הממשלתית במערכה על דעת הקהל הבין-לאומית
6. היערכות המדינה לאירוע סייבר ותפקודה במהלך המלחמה
7. עבודת הממשלה בשנים 2022 ו-2023
8. היערכות משרד האוצר לתקצוב ולרכש בשעת חירום לפני פרוץ המלחמה
9. הכנת 'תקציב המלחמה' לשנים 2023 - 2024 במשרד האוצר
10. ביצוע תקציב המדינה במהלך 90 הימים הראשונים מפרוץ המלחמה
11. הסיוע הכלכלי לרשויות מקומיות במהלך המלחמה
12. התיאום בין הגופים התורמים או ההתנדבותיים לבין רשויות המדינה
13. התמודדות הממשלה עם מבצעי תודעה

התחום הביטחוני

14. מהלך האירועים בשבעה באוקטובר - פעילות הדרג המדיני, צה"ל ושב"כ
15. הגנת הגבול ברצועת עזה לפני מלחמת חרבות ברזל
16. תהליכי עבודה בקהילת המודיעין ובדרג המדיני לפני שבעה באוקטובר
17. רישוי המסיבות בחניון רעים ואבטחתן
18. ההיערכות ההגנתית בערי הדרום בזיקה לאירועי שבעה באוקטובר
19. הבקרה המודיעינית ("איפכא מסתברא") בקהילת המודיעין ובמל"ל
20. ביטחון מידע - שקיפות צה"ל לאויב
21. מצב מרכיבי הביטחון וכיתות הכוננות ביישובי עוטף עזה לפני פרוץ המלחמה, במהלכה ובעקבותיה
22. הצטיידות בפריטי מיגון ובאמצעים אופטיים במלחמה
23. עמידה ב"יעדי אורך נשימה" לתחמושת בראי המלחמה
24. היערכות צה"ל להתמודדות עם איום תת-הקרע
25. לוחמה כלכלית בטרור בדגש על חמאס ורצועת עזה
26. ליקויי הרציפות של מערכות טכנולוגיה ותקשוב בצה"ל ביום פתיחת המלחמה
27. שימור יכולות ייצור אמל"ח בישראל (תוצרת כחול לבן) והשפעתו על המלחמה
28. הגנה על הקריה למחקר גרעיני - נגב על שם שמעון פרס

תחומי חירום

29. מיגון בתי חולים
30. למידה בעת חירום

31. פעילותם של בנק הדם של מד"א ובנקי הדם של בתי החולים בעיתות חירום
32. ההסדרה של צוותי החירום היישוביים
33. שמירה על ביטחון יישובים שבאחריות משטרת ישראל
34. מיגון ומקלוט ברשויות המקומיות (לא כולל בתי חולים)
35. היערכות הרשויות המקומיות לטיפול באוכלוסיות מיוחדות בעיתות חירום
36. הבטחת אספקת מזון בעת חירום
37. כוח אדם בעת חירום ברשויות המקומיות

המרכיב האזרחי במלחמה

38. הטיפול בבריאות הנפש בעקבות אירועי שבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל
39. הסדרת הסיוע לנפגעי פעולות איבה מאירועי שבעה באוקטובר
40. הפעלת מרכזי החוסן ביישובי קווי העימות מפרוץ המלחמה
41. טיפול בחללים אזרחיים באירועי שבעה באוקטובר
42. פינוי פצועים לבתי החולים בשבעה באוקטובר
43. פינוי וקליטה של אוכלוסייה במלחמה
44. מערכות תקשוב לתכלול לאומי של מידע ולטיפול במפונים לפני פרוץ המלחמה ובמהלכה
45. יישום הסיוע הכלכלי לעסקים קטנים בחודשים הראשונים שלאחר פרוץ המלחמה
46. טיפול הממשלה במובטלים ובעובדים בחל"ת בתקופת המלחמה
47. פעילות קרן הפיצויים ומס רכוש
48. פעילות השפ"ח למתן מענה רגשי ונפשי בעיתות שגרה וחירום
49. שיקום פיזי וקהילתי של יישובי ותושבי העוטף והדרום
50. העסקת עובדים לא-ישראלים לפני פרוץ המלחמה ובמהלכה
51. קידום התיירות באילת ופיתוחה הכלכלי בראי המלחמה
52. ענף החקלאות במהלך המלחמה

מערך המילואים

53. התאמת מערכת ההשכלה הגבוהה לסטודנטים מגויסים במלחמת חרבות ברזל
54. תשלום תגמול למשרתי המילואים

עד כה בשנת 2024 פרסם או הגיש המשרד 95 דוחות ביקורת על גופים רבים, בנושאים מגוונים - דוחות שנתיים בתחומי כלכלה ותשתיות, חברה ורווחה, בריאות, ביטחון, חקלאות, פנים ועוד; דוחות ביקורת על השלטון המקומי; דוחות בנושא מימון בחירות ומפלגות; דוחות מיוחדים בנושאי יוקר המחיה, הגנת הסביבה, מעונות ראש הממשלה, בטיחות בדרכים, משבר הקורונה, מערכות מידע וסייבר, הפריה חוץ-גופית. המשרד עושה, כאמור, גם ביקורת על אירועי השבעה באוקטובר ועל מלחמת חרבות ברזל, ונוסף על כך פעילותו לביצוע ביקורת על כ-60 נושאים נוספים נמצאת בעיצומה.

בירור התלונות

כבר בתחילת המלחמה הבינה נציבות תלונות הציבור כי נוכח תפקידה, ניסיונה ויכולתה להגיע במהירות וביעילות לכל הגורמים הרלוונטיים בשירות הציבורי עליה לפעול מייד כדי לסייע ככל שניתן לאוכלוסייה הזקוקה לעזרה עקב מצב החירום. נציב תלונות הציבור החליט שלא להמתין לקבלת פניות הציבור, אלא לנקוט פעולות יזומות כדי להגיע במהירות וביעילות למי שזקוק לסיוע. עובדי נציבות תלונות הציבור במשרד הגיעו לכ-100 מוקדים של מפונים והצליחו לסייע למרבית המתלוננים. צוותי הנציבות אף יצאו לשטחי כינוס של חיילי מילואים, כדי לאפשר להם להגיש תלונות במהירות ובקלות. הנציבות התמקדה במתן סעד מהיר ויעיל לפונים שהגישו לה תלונות בנוגע למצב החירום. הנציבות מסרה לפונים מידע אמין ועדכני על הזכויות המוקנות להם עקב המלחמה, שימשה גורם מתווך בין הפרט ובין רשויות השלטון, ועובדיה ועובדותיה שימשו אוזן קשבת לאנשים שהיו במצוקה. מייד לאחר פרוץ המלחמה ובמסגרת הנגשת שירותי הנציבות לאוכלוסיות הנדרשות, הפעילה הנציבות "קו חם" 24/6 לשירות הפונים והמתלוננים במשך כחצי שנה, ולאחרונה בספטמבר 2024 חידש "הקו החם" את פעילותו על רקע המערכה בצפון והמצב בעורף. כמו כן, לצורך שיפור השירות לציבור הופעל ערוץ וואטסאפ ייעודי להגשת תלונות ולקבלת מידע על זכויות, והוא עדיין פועל בימים אלה. כמו כן, נציגי נציבות תלונות הציבור קיימו פגישות עם יושבי הראש של ארגון אלמנות ויתומי צה"ל וארגון נכי צה"ל ועם נציגים ממיזם "עיר מקדמת זכויות", ובפגישות אלה סוכם דרכים לשיתוף פעולה ביניהם. ביום הנציב בכנסת ישראל פורסם הדוח השנתי של נציב תלונות הציבור, שעסק בין היתר בתלונות הציבור הנוגעות למלחמת חרבות ברזל, ובימים הקרובים יפורסם דוח מיוחד בנושא טיב השירות שנותנים הגופים הציבוריים בישראל.

מימון בחירות ומפלגות

בשנת 2024 עסק משרד מבקר המדינה באופן מוגבר בנושאי הנוגעים לביקורת בתחום מימון המפלגות. בשנה זו התקיימו הבחירות לרשויות המקומיות בצל המציאות הביטחונית המורכבת שנכפתה עלינו. בחירות אלה התקיימו במרב הרשויות המקומיות, והתמודדו בהן כ-1,800 סיעות ומועמדים. ברשויות עוטף עזה בדרום וברשויות קו העימות בצפון בוטלו הבחירות, והם יתקיימו בנובמבר 2024 ובפברואר 2025. המשרד, בסיוע משרדי רואי חשבון, נמצא בעיצומה של ביקורת אינטנסיבית ומשקיע מאמצים רבים בהשלמתה, ופעילותו האמורה תימשך בשנת 2025. נוכח דחיית מועד הבחירות, התארכות תקופת הבחירות והגדלת המימון המוקצה למועמדים, הביקורת בתחום זה מורכבת יותר מאשר בשנים קודמות ומחייבת השקעת משאבים ניכרים.

עיקרי הפעילות המתוכננת בשנת 2025

ביקורת המדינה

בשנת 2025 המשרד ימשיך לקיים ביקורת מערכתית ומקיפה לצורך בחינה של כשלי שבעה באוקטובר וההתנהלות במהלך המלחמה. המשרד בוחן וימשיך לבחון את פעילותם של כלל הדרגים - הדרג המדיני, הדרג הצבאי והדרג האזרחי, על ציר הזמנים בתקופה שלפני פרוץ המלחמה, במהלך שבעה באוקטובר ובשנה האחרונה. המשרד יהפוך כל אבן כדי להגיע לחקר האמת ולהצביע על הנושאים באחריות למחדל נורא זה.

נוסף על המשך הביקורת בנושאים הנוגעים למלחמת חרבות ברזל ועל השלמתה ימשיך המשרד בביצוע ביקורת בהתאם לסמכויותיו מכוח חוק יסוד: מבקר המדינה ומכוח חוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]. תוכנית ביקורת זו כוללת את המשך הטיפול בביקורות הממשיכות משנת 2024 ותחומי ביקורת נוספים הממוקדים בנושאים הרלוונטיים לתקופה של פוסט-מלחמה וכן בנושאים שעולים בראי היעדים והסיכונים הלאומיים - מערכות מידע וסייבר, בינה מלאכותית AI, ביטחון, חינוך, בריאות, אוכלוסיות ראויות לקידום ועוד. כמו כן המשרד ימלא, בהתאם לנדרש, את מטלות הביקורת שהוטלו עליו בתחום מימון המפלגות, וזאת הן בעניינם של סיעות ומועמדים עצמאיים והן בעניינם של סיעות בת שהתמודדו מטעמן של סיעות המיוצגות בכנסת. נוסף על כך תבוצע ביקורת על הבחירות שיתקיימו ביישובי עוטף עזה בדרום וביישובי העוטף בצפון, וזאת לצד הביקורת השגרתית על חשבונות הסיעות המיוצגות בכנסת. כמו כן תתקיים בחינה הן בנושא העמידה של שרים וסגני שרים בכללים למניעת ניגוד עניינים והן בתחומי הביקורת המערכתית על מייצגי המדינה בערכאות, לפי חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, התשע"ו-2016.

בירור תלונות הציבור

בשנת 2025 תמשיך נציבות הציבור להתמקד בתלונות ציבור הנוגעות למלחמה, וזאת באמצעות הגעה למוקדי מפונים, הגברת הנגשתה לאזרחים שזקקים לשירותיה בגין המלחמה והפעלת "קו חם". הנציבות תמשיך לעשות כמיטב יכולתה ולפעול ביעילות ובמועילות כדי לשרת היטב את הציבור ולטפל במסירות בתלונות שהוא מגיש לה. לנוכח היקפה הניכר של האוכלוסייה המושפעת מאירועי שבעה באוקטובר, מגוון הנושאים שמובאים לפתחה של הנציבות/שהנציבות מתבקשת לסייע בעניינם? ולנוכח מורכבותם יש צפי לעלייה משמעותית בהיקף הציבור שיזדקק לסיוע הנציבות ובהיקף התלונות שיובאו לטיפולו. המשרד נערך לכך באמצעות כוח אדם מתאים ורלוונטי ובאמצעות כלים, מערכות ויכולות שיסייעו לנו לעמוד במשימה זו.

בשנים האחרונות גדל בעשרות אחוזים היקף התלונות המוגשות לנציבות, וכיום הוא מסתכם בכ-23,000 תלונות בשנה, 43% מהן הן תלונות מוצדקות או תלונות שבאו על תיקון. בשנה הקרובה הנציבות תשים דגש על העמקת מיצובה, בייחוד בקרב אוכלוסיות ראויות לקידום ובקרב אוכלוסיית הילדים והנוער. כמו כן מתוכננות הקמת עמדות קבלת קהל במועדים שונים בבתי הלוחם ברחבי הארץ והקמת עמדות קבלת קהל ברשויות שבהן מופעל המיזם "עיר מקדמת זכויות". נפעל לפיתוח של יכולות וכלים טכנולוגיים להנגשת שירותי הנציבות לכל אזרח ואדם - הממשק להגשת תלונה באתר המרשתת (אינטרנט), האזור האישי של המתלונן, מערכת BI (בינה עסקית) חיצונית לשיקוף נתוני התלונות לציבור ועוד. בשנה זו הנציבות תמשיך להעמיק את קשריה עם גורמים מהמגזר השלישי ותפעל להרחבת ההנגשה וההסברה לאוכלוסיות ממוקדות, כגון דוברי השפה הרוסית, קהילת יוצאי אתיופיה, ילדים ונוער ובני הגיל השלישי.

יכולות ונושאים נוספים

לשם הגברת מועילות הביקורת ומידת הרלוונטיות שבפעילותה בראייה צופה פני עתיד, ימשיך המשרד לפתח, לעדכן ולהטמיע את כלי הביקורת ובירור התלונות ואת המתודולוגיות השונות המיושמות במסגרת פעילותו, ובכלל זה יטמיע: (א) כלים ויכולות מבוססי בינה מלאכותית (AI) ובינה עסקית (BI) בעבודת הביקורת ובירור התלונות. כלים ויכולות אלו יאפשרו ניתוח מהיר ומדויק של נתונים, זיהוי דפוסים חריגים וטיוב תהליכי הסקת המסקנות לשם שיפור איכות הביקורת ובירור התלונות ולשם ייעול העבודה וחיסכון בזמן ומשאבים; (ב) כריית מידע וניתוח נתונים כדי להפיק תובנות מערכתיות ולטייב את הממצאים באמצעות גישה למאגרי מידע ופיתוח היכולת לנתח מסדי נתוני עתק בשיטות מחקר מתקדמות; (ג) שיתוף הציבור בבחינת פעילותם של הגופים המבוקרים "בעיני הציבור והאזרח", תוך התמקדות בנושאים הנוגעים לשירות הניתן לציבור; (ד) ניטור הרשתות החברתיות לצורך ניתוח השיח המקוון בפלטפורמות המקוונות העיקריות כדי לעמוד על המגמות השונות בקרב הציבור; (ה) ביצוע בדיקות חדירה ומבדקי חוסן לתשתיות ולמערכות מידע ממוחשבות של הגוף המבוקר לשם זיהוי פרצות אבטחה, הערכת סיכונים ושיפור ההגנה על מערכות ונתונים רגישים, זאת כדי לאתר את נקודות התורפה במערכות העלולות לסכן את איתנותן; (ו) גישור במסגרת בירור תלונות, בהובלת הנציבות, כדי ליישב את הסכסוך בין המתלונן לבין הנילון באמצעות הליך המסייע להם לנהל ביניהם שיח משתף המוביל להסכמה ולפתרון; (ז) הטמעת אזור אישי עבור כל מתלונן, שיאפשר למתלוננים לעקוב אחר מצב תלונתם, לקבל עדכונים בעניינה בזמן אמת ולהגיש מסמכים נוספים במידת הצורך. השימוש באזור האישי יוביל לשיפור ההנגשה והשירות, לייעול תהליכי הטיפול בתלונות ולהגברת השקיפות והאמינות מול הציבור.

המשרד יפעל לפתח ולשדרג את מערכות המחשוב המקצועיות והמינהליות כדי לייעל את עבודת הביקורת ובירור התלונות וכדי להתאים את עבודת המשרד לעידן הנוכחי. במסגרת זאת ינקוט המשרד צעדים אלה: פיתוח ויכולות בינה מלאכותית (AI) ויכולות בינה עסקית (BI), פיתוח של מערכות הליבה לניהול הביקורת ולבירור התלונות, שדרוג המערכת לביקורת על מימון מפלגות, שמחזור חייה עומד להסתיים, יכולות וכלים מתקדמים בתחומי הביקורת ובירור התלונות, כריית מידע וניתוח נתונים, פיתוח כלי GIS ועוד.

המשרד יפעל לחיזוק ולשדרוג של תשתיות המחשוב, אבטחת המידע וההגנה בסייבר לנוכח הסיכונים המתפתחים והגוברים. נפעל לשיפור של אבטחת המידע, ההגנה בסייבר וההגנה על הפרטיות. כמו כן, נפעל לחיזוק מערך הגיבויים, לקידום הרציפות התפקודית ולשיפור יכולת ההתאוששות מאסון.

בשנת 2024 מונה מבקר המדינה של ישראל, בפעם הראשונה, לנשיא ארגון EUROSAI (ארגון מבקרי המדינה האירופאי, שבו 50 חברות) למשך שלוש שנים. מינוי מבקר המדינה הוא הישג מדיני של מדינת ישראל, בייחוד בתקופה זו. מטרתו של ארגון EUROSAI היא לקדם שיתוף פעולה מקצועי בין מוסדות מבקרי המדינה באירופה, לעודד חילופי מידע וידע ולקדם את חקר ביקורת המדינה בפן המעשי והתיאורטי. המשרד ימשיך לפעול לחיזוק הקשרים עם מוסדות ביקורת ואומבודסמן ולהמשיך שיתוף פעולה בין-לאומי הדוק לצורך פיתוח התורה המקצועית, קיום למידה משותפת וכן קיום בקרת עמיתים.

לצד הפעילות המקיפה בתחומים השונים משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור פועל רבות לקידום החיסכון והיעילות בו. תקציב המשרד לשנת 2025 גובש בהתייחס לתקציב לשנת 2024, בשיעור גידול של 5.5%, וזאת לצד תקצוב המשך איוש העובדים בתחומי הביקורת ובירור התלונות למול שיא כוח האדם, עדכוני השכר בהסכמים הקיבוציים, הענקת תוספות השכר שאושרו בשירות המדינה וקיצור שבוע העבודה. בהצעת תקציב זו מגולמת התייעלות ריאלית בשים לב הן לקצב עליית המחירים בשנת 2024, ששיעורו צפוי להיות כ-4%, והן לצפי לעליית שיעור המע"ם ב-1%. כמו כן, בשנת 2024 יוחזרו לאוצר המדינה כ-5.1 מלש"ח מתקציב משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור לשנת 2023, וזאת לאחר תקצוב 16 מלש"ח עבור תקציב חד-פעמי שנדרש עבור הביקורת על מימון הבחירות לרשויות המקומיות, כפי שהתחייבו בהצעת התקציב לשנת 2024.

יצוין כי מעת פתיחת המלחמה עודכן סדר העדיפויות המשרדי ורוסנה ההוצאה התקציבית בהתאם לכך. המשרד ממשיך להתמקד במימוש תקציבי הביקורת ובבירור התלונות לצד קיטון בהוצאות תפעוליות, בהוצאות חד-פעמיות ובהוצאות רווחה ומיקוד בפעילויות התייעלות וחסכון, תוך מתן מענה על הוצאות קשיחות ומשימות ליבה.

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור ימשיך גם בשנת 2025 לקיים קשר הדוק ושיתוף פעולה עם הכנסת ועם ועדת הכנסת לענייני ביקורת המדינה. הוועדה דנה באורח קבוע ורצוף בדוחות מבקר המדינה, ולעיתים אף פונה למבקר בבקשה להכנת חוות דעת בנושאים שונים.

אנו מקווים יחד עם כל עם ישראל לשובם של החטופים, להחלמתם של הפצועים, לסיום המלחמה ולשובם של המפונים לבתיהם ולשגרת יומם ועבודתם. אנו נפעל להניח בהקדם על שולחן הכנסת את הדוחות הראשוניים על אירועי שבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל ונמשיך להושיט יד לציבור לקידום הטיפול בתלונותיו ובמצוקותיו.

בכבוד רב,

מתניהו אנגלמן

מבקר המדינה

ונציב תלונות הציבור

ירושלים,
חשון התשפ"ה
נובמבר 2024

הצעת התקציב לשנת 2025

(באלפי ש"ח)

הביצוע לשנת 2023, לרבות התחייבות	ההוצאה למעשה בשנת 2023	התקציב המקורי לשנת 2024	2025			סעיף
			שיא כוח האדם	ההרשאה להתחייב	הצעת התקציב	
521,187	397,446	420,000	604	-	443,300	11 משרד מבקר המדינה
46,116	40,422	42,100	74	-	42,502	01 ניהול ומטה
162,103	157,700	172,500	362	-	179,530	02 ביצוע הביקורת
50,558	50,279	51,100	112	-	53,333	03 נציבות תלונות הציבור
192,133	129,651	133,630	56	-	144,189	06 אמרכלות וחשבונות
70,277	19,394	12,670	-	-	15,745	04 הוצאות חד-פעמיות
-	-	8,000	-	-	8,000	05 רזרבה

הצעת התקציב לשנת 2025 (המשך)

(באלפי ש"ח)

הביצוע לשנת 2023, לרבות התחייבות	ההוצאה למעשה בשנת 2023	התקציב המקורי לשנת 2024	2025			סעיף
			שיא כוח האדם	ההרשאה להתחייב	הצעת התקציב	
46,116	40,422	42,100	74	-	42,502	01 ניהול ומטה
7,755	7,755	9,500	18		9,915	01 01 הנהלה
28,026	25,476	25,315	47		25,832	01 02 תכנון, תמיכה מקצועית, ייעוץ משפטי ודוברות
759	148	500			600	01 03 שת"פ בינ"ל ובקרת עמיתים
9,576	7,043	6,785	9		6,155	01 04 הדרכה

הצעת התקציב לשנת 2025 (המשך)

(באלפי ש"ח)

הביצוע לשנת 2023, לרבות התחייבות	ההוצאה למעשה בשנת 2023	התקציב המקורי לשנת 2024	2025			סעיף
			שיא כוח האדם	ההרשאה להתחייב	הצעת התקציב	
162,103	157,700	172,500	362	-	179,530	02 ביצוע הביקורת
77,644	75,435	84,100	180		86,997	02 01 ביקורת משרדי ממשלה
28,227	28,227	30,300	62		31,624	02 02 ביקורת מערכת הבטחון
34,429	34,429	38,000	74		39,661	02 03 ביקורת השלטון המקומי
21,803	19,609	20,100	46		21,248	02 05 ביקורת פעולות ענ"א וסייבר

הצעת התקציב לשנת 2025 (המשך)

(באלפי ש"ח)

הביצוע לשנת 2023, לרבות התחייבות	ההוצאה למעשה בשנת 2023	התקציב המקורי לשנת 2024	2025			סעיף
			שיא כוח האדם	ההרשאה להתחייב	הצעת התקציב	
50,558	50,279	51,100	112	-	53,333	03 נציבות תלונות הציבור
5,165	5,165	5,100	8		5,323	03 01 הנהלה
45,393	45,114	46,000	104		48,010	03 02 הטיפול בתלונות

הצעת התקציב לשנת 2025 (המשך)

(באלפי ש"ח)

הביצוע לשנת 2023, לרבות התחייבות	ההוצאה למעשה בשנת 2023	התקציב המקורי לשנת 2024	2025			סעיף
			שיא כוח האדם	ההרשאה להתחייב	הצעת התקציב	
192,133	129,651	133,630	56	-	144,189	06 אמרכלות וחשבונות
28,033	28,033	28,700	56		29,954	06 01 אמרכלות וחשבונות - כ"א
164,100	101,618	104,930			114,235	06 02 אמרכלות רכישות

הצעת התקציב לשנת 2025 (המשך)

(באלפי ש"ח)

הביצוע לשנת 2023, לרבות התחייבות	ההוצאה למעשה בשנת 2023	התקציב המקורי לשנת 2024	2025			סעיף
			שיא כוח האדם	ההרשאה להתחייב	הצעת התקציב	
70,277	19,394	12,670	-	-	15,745	04 הוצאות חד-פעמיות
45,222	11,115	11,370			13,745	04 04 פיתוח המחשוב
2,057	1,645	-			1,000	04 08 ביקורת מימון בחירות
-	-	300			-	04 10 ביטחון ואבטחת מידע
22,998	6,634	1,000			1,000	04 13 בינוי

הצעת התקציב לשנת 2025 (המשך)

(באלפי ש"ח)

הביצוע לשנת 2023, לרבות התחייבות	ההוצאה למעשה בשנת 2023	התקציב המקורי לשנת 2024	2025			סעיף
			שיא כוח האדם	ההרשאה להתחייב	הצעת התקציב	
-	-	8,000	-	-	8,000	05 רזרבה
-	-	5,250			5,250	05 01 רזרבה לשכר
-	-	2,750			2,750	05 02 רזרבה לעמידה ביעדי הגרעון

1. מבקר המדינה רשאי להעביר כל סכום של הוצאה מתוכנית אחת לתוכנית אחרת בתקציב משרד מבקר המדינה (להלן - המשך), או לתוכנית חדשה שתיוסף לתקציב המשרד ובלבד שהוא לא ישנה בדרך זו תוכנית בסכום העולה על הסכום שנקבע מפעם לפעם לעניין סעיף 11 (א) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה 1985, ועל 15% מהתוכנית המקורית, אלא באישורה המוקדם של ועדת הכספים של הכנסת (להלן - הוועדה).
2. מבקר המדינה רשאי להעביר כל מספר משרות, ביחד עם סכום ההוצאה הדרוש להן, או בלעדיו, מתוכנית אחת לתוכנית אחרת בתקציב המשרד, או לתוכנית חדשה שתיוסף לתקציב המשרד, ובלבד שהוא לא ישנה בדרך זו תוכנית במספר העולה על 50 משרות ועל 20% ממספר המשרות בתוכנית המקורית, אלא באישורה המוקדם של הוועדה.
3. נותר סכום עודף בתקציב המשרד לשנת הכספים 2024, רשאי מבקר המדינה, בהודעה לוועדת הכספים של הכנסת, להתיר את השימוש באותו סכום בשנת 2025 לתוכנית שבה נכלל או לתוכנית אחרת שבאותו תקציב. הותר שימוש בסכום עודף כאמור, יתווסף הסכום לתקציב של שנת הכספים 2025 בהתאמה כאילו היה חלק ממנו.

משרד מבקר המדינה

דגשים מרכזיים בהצעת התקציב לשנת 2025

הצעת התקציב למשרד מבקר המדינה לשנת התקציב 2025 מסתכמת ב-443.3 מיליון ש"ח, ושיא כוח האדם מונה 604 עובדים.

הצעת התקציב גובשה באופן שיאפשר לממש את תוכנית העבודה המשרדית לשנת 2025.

ניתוח הצעת התקציב

להלן ניתוח התקציב לפי חלוקה לתקציב שכר, לרכישות שוטפות ולרכישות חד-פעמיות (באלפי ש"ח):

התקציב לשנת 2024	התקציב לשנת 2025	הנושא
286,000	298,500	שכר
113,330	121,055	רכישות
399,330	419,555	סה"כ שוטף
12,670	15,745	חד-פעמי
412,000	435,300	סה"כ לפני רזרבות
5,250	5,250	רזרבה לשכר
2,750	2,750	רזרבה לרכישות
420,000	443,300	סה"כ

ריסון ההוצאה התקציבית

לנוכח המצב במדינה בצל המלחמה, בשלהי שנת 2023 החל משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור לפעול לריסון ההוצאות התקציביות השוטפות תוך הגברת המאמצים לביצוע הביקורת ולבירור התלונות. ריסון תקציבי זה עדיין מופעל בשנת 2025, והוא מתבטא בקיצוץ ריאלי של הוצאות השכר, הבינוי, התשתית ומערכות המידע, בצמצום פעילויות למידה ורווחה ובהתייעלות בהוצאות התחזוקה והתפעול.

בד בבד עם ריסון ההוצאה התקציבית משרדנו מקדם את תחומי הביקורת ובירור התלונות באמצעות השלמת איוש התקן בכוח אדם רלוונטי, תגבור התמיכה המקצועית בכלים וביכולות של בינה מלאכותית (AI), כריית מידע, ניתוח נתונים ושיתוף הציבור, הרחבת שעות הפעילות של מוקדי קבלת תלונות הציבור, בכלל זה במסגרת הפעלת "הקו החם" ואף הרחבת אופן קבלת התלונות: הן במדיה האלקטרונית (בוואטסאפ), הן פנים אל פנים באמצעות שליחת צוותים ייעודיים למוקדי השהות של המפונים לשם קבלת תלונות וטיפול בהן.

ההון האנושי והשכר

כמו כן, בשנת 2025 יפעל המשרד להמשך גיוס כוח אדם מגוון התואם את השינויים בצורכי הביקורת ובירור התלונות לשם הגברת הרלוונטיות של עבודת הביקורת ושל בירור התלונות ולשם שיפור המועילות והיעילות של עבודת המשרד ושל התמיכה המקצועית בעבודת האגפים.

המשרד יפעל לקדם את נושא כוח האדם בתחומים הרלוונטיים לביקורת המתוכננת לשנת 2025 בנושאים שונים הנוגעים למלחמה: ביקורת על תחומי הביטחון והעורף האזרחי; על תחומי החינוך, הבריאות, הרווחה, הכלכלה והפיננסים; על תחומי מערכות מידע וסייבר ועל תחומי כריית נתונים וניתוחם.

בתקציב השכר לשנת 2025 מגולמים גם ההוצאות על הפרישה המתוכננת לפי גיל, עדכוני השכר השוטפים ותוספות השכר שאושרו בשירות המדינה וכן ההוצאות הצפויות על קליטת העובדים החדשים במשרד.

האמרכלות

ההפעלה והקיום של מוסד מבקר המדינה והתמיכה השוטפת בעבודת הביקורת ובירור התלונות נחלקים לכמה תחומים: תחזוקה של תשתיות המשרד ומערכותיו - תשלום של דמי שכירות, דמי ניהול ושימוש, ארנונה, חשבונות חשמל ומים; תחזוקה של תשתיות מחשוב ומערכות מחשוב; שמירה ואבטחה, אבטחת המידע וההגנה בסייבר, החירום והבטיחות; פעילות בתחום משאבי האנוש ותחום הרווחה; רכש ציוד ותפעול שוטף.

בשנת 2025 נמשיך להעצים תהליכי חיסכון והתייעלות במגוון תחומים: קורסים והכשרות, פעילויות רווחה, קיימות וממשל ירוק, אנרגיה, ניצול תשתיות ומרחבי עבודה, תחזוקת מבנים והפעלתם, תהליכי גיוס ומיון של כוח אדם, ניהול תקציב ומשאבים, התקשרויות ורכש ועוד.

המחשוב

אגף טכנולוגיות דיגיטליות ומידע אחראי לתקינות כלל מערך המחשוב במשרד, לתפעולו ולתחזוקתו וכן להקמתן ולהטמעתן של מערכות וטכנולוגיות חדשות. בביצוע משימותיו מתבסס האגף על כוח אדם פנימי וכן על התקשרויות עם נותני שירותים חיצוניים. בשנת 2025 יפעל האגף לקידום הנושאים האלה: פיתוח יכולות בינה עסקית (BI) ובינה מלאכותית (AI), שיפור היכולות לאיגום, לכריית מידע ונתונים ולניתוחם לצורך ייעול הליכי ביצוע הביקורת ובירור התלונות; חיזוק הקשר עם האזרח והקמת אזור אישי עבור המתלונן; אפיון ופיתוח של מערכת לביקורת מימון מפלגות שמחזור חייה עומד להסתיים; המעבר לסביבת ענן והשתלבות בפרויקט הענן הממשלתי (נימבוס); שיפור מכלול היבטי אבטחת המידע וההגנה בתחום הסייבר, ובכלל זה שיפור תפקודם של כלל רכיבי מערך המחשוב, הפעלת מערכות ניטור SIEM והקמת מערך SOC, מערכת לניהול זהויות; הרחבת השימוש בתשתית תקשורת חסינה לניהול מידע רגיש; חיזוק מערך הגיבויים; שיפור תשתית המחשוב לצורך שיפור הרציפות התפקודית וקידום ההתאוששות העסקית.